

להוציא את החינוך הטכנולוגי מהחצר האחורית

ערב פתיחת שנת הלימודים מתגלה כי יותר מ-130 אלף תלמידים ייקחו חלק במערך החינוך הטכנולוגי - אולם הדרך עוד ארוכה ♦ שר החינוך, הרב שי פירון, מנסה להצמיד את המערכת קדימה ולשם כך אף הקים ועדה בין-משרדית בראשותו של שרגא ברוש, לשעבר נשיא התאחדות התעשיינים ♦ עתה, כמו בכל פעם שמוקמת ועדה, נחכה ונראה אם אכן יורגש שינוי משמעותי

בעובדה שעד לפני 10 שנים המספרים היו קטנים בהרבה. הגידול במספר הפונים ללימודים אלו הוא חלק מתשומת לב והפניית משאבים למערכת החינוך ככלל, שם מנסים ליישם את תוכנית התיקשוב של משרד החינוך, שנהגתה על ידי השר הקודם, גדעון סער, והקצו לה יותר ממיליארד שקל לארבע שנים. למרות שמספרי התלמידים הפונים ללימודי 4-5 יחידות מדעים לא גדלים כבר זמן רב, אפשר לומר שמבחינה תדמיתית החינוך הטכנולוגי עבר שלב.

עתה מבקש שר החינוך להצמיד אותו עוד יותר קדימה. לשם כך הוא הקים ועדה בין-משרדית בראשות שרגא ברוש, לשעבר נשיא התאחדות התעשיינים. הוועדה תתחיל את עבודתה אחרי החגים וירכז אותה, כאמור, ד"ר רימון. לזכותו יש לציין את הקרדיט על השינוי התדמיתי שעבר החינוך הטכנולוגי עוד בתקופת סער וכעת בימיו של הרב פירון. האחרון, כמו כל שר, רוצה להטביע את חותמו על המשרד, ולכן הוא פועל בשני מישורים שונים: מצד אחד הקים את הוועדה החשובה, אבל מצד שני הורה להאט את קצב הטמעת תוכנית התיקשוב שהגה קודמו.

במשרד החינוך מקווים שהצעד של השר אכן נועד כדי ללמוד את הנושא ולהפיק לקחים, בין היתר על סמך המלצות הוועדה שהקים. צריך לקוות גם שהשר וחברי הוועדה עשו שיעורי בית, וכי הם יודעים שבעבר היו לא מעט ועדות שהוקמו על ידי שרים כדי לבחון את החינוך הטכנולוגי. אחת מהן, בראשות של פרופ' קנת פרייס, פעלה בשנת 2004. בסוף אותה שנה הגישה הוועדה שורה של המלצות למשרד, בהן תגבור ועיבוי החינוך המדעי. לא יפתיע אתכם לקרוא כי מעט מאוד נעשה בעקבות זאת. ועדות אחרות שהוקמו בתקופה של שרים אחרים עוררו הרבה רעש, אבל עד שסיימו את עבודתן השר כבר הלך הביתה, או שהפקידות הבכירה במשרד טרפדה כל שינוי.

וכך נשאר החינוך הטכנולוגי בן חורג במערכת החינוך. למרות כל ההישגים הנאים, הגידול במספר התלמידים וההתפתחויות הטכנולוגיות, עדיין החינוך הזה שוכן בחצר האחורית של המשרד. שר החינוך יוכל לתרום רבות לחינוך

בישראל אם בתולדות מערכת החינוך יירשם על שמו קידום אמיתי של החינוך המקצועי, או כלשון השר - להפוך אותו ללגיטימי, פופולרי ועונה על הדרישות והאתגרים של החברה הישראלית בעשורים הקרובים.

יהודה קונפורטס

ד"ר **עופר רימון**, ראש מינהל מדע וטכנולוגיה במשרד החינוך, אמר בראיון לאנשים ומחשבים לקראת שנת הלימודים החדשה, כי שר החינוך החדש, הרב שי פירון, מעודד מאוד את החינוך הטכנולוגי והתיקשוב. בין היעדים שקבע השר כמדיניות לשנים הבאות: "הפיכת החינוך המקצועי לחינוך לגיטימי".

זוהי אמירה חשובה מאוד, וגם הניסוח שלה אינו מקרי. כיום אין יותר חינוך מקצועי, אלא קוראים לזה חינוך טכנולוגי. אבל הסמנטיקה, כאמור, אינה תוצר של יד המקרה, וסביר להניח שכבוד השר יודע את המינוח החדש. החינוך המקצועי היה במשך שנים החצר האחורית של מערכת החינוך בישראל. תלמידים שהלכו ללמוד בבתי ספר מקצועיים בשנות השישים והשבעים - כמו "שבח", "עמל" או "אורט" - נחשבו לתלמידים נחשלים, כאלו שכנראה לא יוציאו תעודת בגרות והם על סף נשירה מוחלטת ממערכת החינוך. בשנות השבעים המאוחרות חל מהפך עם העלייה מברית המועצות, שהביאה עמה גל גדול של אנשי מקצוע איכותיים, מהנדסים ומדענים, שחלקם מאייש כיום את השדרות המקצועיות של ענף ההיי-טק.

הילדים שלהם נשלחו לבתי הספר המקצועיים האלו כדי שיהיו הנדסאים ומהנדסים. ההצפה של תלמידים אלו בבתי הספר האלה הביאה לכך שגם הם נאלצו להשתנות. ממקצועות חריטה, דפוס ונגרות - החלו ללמד בבתי הספר המדוברים מקצועות ריאליים, מדעים ומחשבים. בוגרי בתי ספר אלה הלכו אחר כך לצבא, ליחידות עילית, וכשהשתחררו הלכו לעבוד בהיי-טק או במעבדות ביולוגיות וכימיות. המוכשרים שבהם שלא מצאו את מקומם, עזבו את הארץ, ואפשר למצוא אותם בבוסטון, במנהטן ובמקומות שונים באירופה.

זהו, אם תרצו, סיפורו של החינוך הטכנולוגי בישראל עד לסוף שנות התשעים ותחילת המילניום הנוכחי. שרי חינוך באו והלכו, חלקם התעניינו יותר וחלקם פחות, הקימו מחלקות ואגפרי תיקשוב - אבל "הרברס לא זז", כמו שאומרים החברה. החינוך המדעי-טכנולוגי

היה מנת חלקם של סוגי אוכלוסיות מסוימות, המאופיינות על פי מוצא ואזורים גיאוגרפיים מסוימים, וכל השאר הלכו ללמוד היסטוריה וקצת מחשבים, כי הכריחו אותם. העובדה שבשנת 2013 ילמדו יותר מ-130 אלף תלמידים בחינוך הטכנולוגי היא אכן משמחת, בהתחשב

וכך נשאר החינוך הטכנולוגי

בן חורג במערכת החינוך.

למרות כל ההישגים

הנאים, הגידול במספר

התלמידים וההתפתחויות

הטכנולוגיות, עדיין החינוך

הזה שוכן בחצר האחורית

של המשרד. שר החינוך

יוכל לתרום רבות לחינוך

בישראל אם בתולדות

מערכת החינוך יירשם

על שמו קידום אמיתי

של החינוך המקצועי, או

כלשון השר - להפוך אותו

ללגיטימי, פופולרי ועונה

על הדרישות והאתגרים

של החברה הישראלית

בעשורים הקרובים